

Datum: 10. 3. 2023
Številka: 002-1/2023-1

DRŽAVNI SVET RS

Šubičeva 4
1000 Ljubljana
gp@ds-rs.si
meta.stembal@ds-rs.si

Zadeva: Stališče SOS glede pobude državnega svetnika Leopolda Pogačarja za dopolnitev četrtega odstavka 142. člena Gradbenega zakona z namenom preprečitve legalizacije objektov daljšega obstoja na kmetijskih zemljiščih

Spoštovani,

Skupnost občin Slovenije PODPIRA pobudo državnega svetnika Leopolda Pogačarja za dopolnitev četrtega odstavka 142. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP) tako, da legalizacija objektov daljšega obstoja na kmetijskih zemljiščih ne bi bila mogoča.

Skupnost občin Slovenije je že v času sprejemanja novega Gradbenega zakona nasprotovala načinu vključitve legalizacije v zakonske določbe. Že takrat smo opozarjali, da nobena od legalizacij v preteklosti ni dosegla cilja, število črnih gradenj pa se skozi leta ne zmanjšuje, temveč se le še povečuje. Skupnost občin Slovenije je bila s strani več občin opozorjena, da se je, odkar je v veljavo stopil Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP), to je s 1. 6. 2022, na občine izredno povečal pritisk za legalizacijo objektov daljšega obstoja (na kmetijskih zemljiščih). Ne glede na to, da se je problem nedovoljenih gradenj precej razmahnil in bi ga bilo treba na nek način rešiti, s pristopanjem k legalizaciji objektov na način enkratne akcije, država ne pošilja pravih sporočil črnograditeljem in državljanom, ki ne spoštujejo zakonodaje.

Na tem mestu bi opozorili, da gre v primeru legalizacije zgrajenih objektov tudi za poseg v pristojnost prostorskega planiranja občin in bi zato o možnosti izvajanja določil v zakonu morali kvečjemu odločati občinski sveti. Ne strinjamo se z načinom, ko država mimo svoje okoljske, prostorske in gradbene zakonodaje, poseže v prostor lokalne skupnosti. Pri tem je treba opozoriti tudi na to, da se nekateri investitorji poslužujejo nelegalnih gradenj kot »modus operandi«, saj imajo to vgrajeno že v svoj »modus vivendi«.

S takšno zakonodajo se zdi, da ne le dovoljujemo, ampak tudi spodbujamo državljanke k nezakonitim dejanjem. Občina lahko v svojem prostorskem dokumentu / OPN izrazi jasen namen, da bo neko območje obvarovala. Zaradi neodzivnosti inšpekcijskih služb, se je med

tem časom lahko zgodilo nemalo nelegalnih gradenj. Te imajo sedaj kljub temu, da so bile zgrajene na varovanih in zaščiteneh območjih (vodovarstvena območja, prvovrstna kmetijska zemljišča, v območju naravne ali kulturne dediščine), možnost pridobitve dovoljenja, če se je investitor uspel skrivati vsaj določeno število let. To je v bistvu nagrada za kršitelja in kazen za tiste državljane, ki so zakon spoštovali. S takšno zakonodajo dajemo jasen signal, da bodo kršitelji nagrajeni, vsi ostali pa kaznovani.

Pod vprašaj se postavlja tudi »smiselnost« prostorskega planiranja, saj se postopke izdelave in sprejema OPN, predvsem in zaradi zahtev države, okoljskih presoj, nosilcev urejanja prostora, vodi več let. V teh primerih se prostorsko planiranje ne izide.

Ne nazadnje bi poudarili, da namen prostorskega načrtovanja ni sanacija nedovoljenih gradenj kot samovoljnih posegov posameznikov v prostor, ki je naša skupna dobrina, ampak ciljno razvojno načrtovanje in umeščanje dejavnosti v prostor z namenom zagotavljanja trajnostne rabe naravnih dobrin in ohranjanje prostorske zmogljivosti za sedanje in prihodnje generacije.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, generalna sekretarka

Skupnost občin Slovenije